

Äänitteiden tuottajan opas

Sisällysluettelo

Johdanto	3
1. Tuotannon yhteistyötahot	5
2. Tallennettavat teokset	9
3. Äänitteen julkaiseminen ja jakelu	13
4. Gramex-ilmoitus	17
5. Äänitteen muu käyttö	19
6. Äänitepiratismi	21
Äänitteen tuottajan muistilista	23

Johdanto

Suuri osa julkaistuista äänitteistä on sellaisten levy-yhtiöiden tuottamia, joiden varsinaisena toimialana on äänitteiden tuottaminen ja markkinointi. Myös muut yritykset, yhteisöt ja yksityiset henkilöt toimivat äänitetuottajina. He voivat tehdä yhteistyötä levy-yhtiöiden kanssa tai vastata äänitteen tuottamisesta ja julkaisemisesta täysin itsenäisesti. Tähän oppaaseen on koottu tietoa äänitteen tuotantoprosessissa huomioon otettavista asioista, oli kyse sitten kansainvälisen levy-yhtiön tuotannosta tai artistin omakustanteesta.

Äänitteen tuottajalla tarkoitetaan tässä oppaassa sitä tahoa, jonka vastuulla ja aloitteesta äänitteellä julkaistavaksi aiottu esitys tallennetaan ensimmäisen kerran esim. studiossa. Äänitteen tuottaja on siis äänitetuotannon taloudellisesta puolesta vastaava taho. Äänitteellä tarkoitetaan tässä oppaassa mitä tahansa ääntä sisältävää laitetta tai äänitiedostoa.

Jokainen äänite valmistetaan oman prosessinsa kautta, joka sisältää värikkään joukon erilaisia sopimuksia ja yhteistyökumppaneita. Tässä oppaassa teksti on jaoteltu äänitteen valmistusprosessin mukaisesti niin, että jokaisessa luvussa käydään läpi prosessin edetessä eteen tulevia erityiskysymyksiä. Äänitteen tuottaja on saattanut sopia tiettyjen vaiheiden ulkoistamisesta muille tahoille, mutta yhtä kaikki – jonkun ne on hoidettava. Lisäksi oppaassa käsitellään muita äänitetuotantoon liittyviä asioita, kuten piratismia.

Tuotannon yhteistyötahot

Ennen levyn tekemistä tuottajan pitää sopia monista asioista vaikkapa äänitysstudion, levyllä esiintyvien muusikoiden sekä säveltäjien ja sanoittajien kanssa.

Äänitteitä voidaan tuottaa moniin eri tarkoituksiin. Yleensä päämääränä on kaupallisesti julkaistava ja myytävä äänite. Joskus äänitteitä jaellaan pelkästään ilmaiseksi netissä toimivan tahon kautta (esim. myspace, youtube, mikseri.net).

Julkaistavaan äänitteeseen liittyy aina lukuisia osapuolia, kuten:

- musiikin tekijät (säveltäjä, sanoittaja)
- muusikot
- äänitteen tuottaja
- kustannusyhtiö.

Äänitteen tuottaja vastaa siitä, että kaikkien tahojen oikeudet otetaan huomioon äänitettä valmistettaessa ja julkaistaessa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että äänitteen tuottaja joutuu vastuuseen, ellei tekijöiden, taiteilijoiden ja mahdollisten muiden yhteistyötahojen oikeuksista ole sovittu asianmukaisesti viimeistään siinä vaiheessa, kun äänite julkaistaan. Alla on käsitelty tärkeimmät äänitteen tuotantovaiheen yhteistyökumppanit.

Muusikot. Äänitteen tuotantoon voi osallistua monenlaisia muusikoita. Yleensä heidät voidaan jakaa niihin, joiden nimellä valmistetaan äänitettä markkinoidaan ja niihin, jotka palkataan

osallistumaan tuotantoon kertakorvauksella. Edellisistä käytetään jatkossa nimitystä artisti, jälkimmäisistä studiomuusikko, taustalaulaja ja kapellimestari.

Jotta äänitteen tuottaja saa valmistaa artistin esityksistä äänitteen, pitää hänen sopia artistin kanssa tarvittavista tekijänoikeuslailla suojatuista esittävän taiteilijan oikeuksista. Sopimus voi olla esim. tuottajan ja artistin välinen levytyssopimus. Sopimuksella sovitaan tavanomaisesti siitä, mikä on artistin osuus äänitteen myyntitulosta, eli rojaltili. Levytyssopimukseen liittyvissä kysymyksissä voi apua pyytää mm. Musiikkituottajat - IFPI ry:stä [www.ifpi.fi]. Muusikkoja levytyssopimuskysymyksissä auttaa mm. alan ammattiliitto [www.muusikkojenliitto.fi].

Jos äänitetuotantoon palkataan studiomuusikkoja, taustalaulajia tai kapellimestari, pitää myös heidän kanssaan sopia tarpeellisista tekijänoikeuslailla suojatuista esittävän taiteilijan oikeuksista. Sopimisen helpottamiseksi alalle on neuvoteltu työehtosopimus, jossa on sovitettu vähimmäispalkasta ja sitä vastaan työnantajalle (äänitteen tuottaja) siirtyvistä oikeuksista. Muista oikeuksista on sovittava tarpeen mukaan erikseen. Äänilevytysehtosopimus löytyy osoitteesta [www.muusikkojenliitto.fi/tes].

Jos muusikko tuottaa äänitteen itse, pitää hänen huolehtia tässä oppaassa käsitellyistä äänitteen tuottajan velvollisuuksista. Äänitteen tuottaja-muusikko voi tehdä äänitteestä esim. master- tai lisenssisopimuksen äänitteen julkaisijan yhtiön kanssa.

Studio ja studiotuottaja. Äänitetuotannon toteuttamiseksi äänitteen tuottaja sopii tarvittaessa studion vuokraamisesta. Studiotuottajalle, nk. taiteelliselle tuottajalle, ei äänitteen tuotantovaiheessa yleensä synny tekijänoikeuslailla suojattuja oikeuksia. Äänitteen tuottaja sopii yleensä studiotuottajan palkkaamisesta ja työn korvaamisesta joko kertakorvauksella tai muulla tavoin.

Tuotantoyhtiö. Masternauhan tuotannosta voi vastata erillinen tuotantoyhtiö. Äänitteen julkaisijan pitää sopia tuotantoyhtiön kanssa äänitteen valmistamiseksi, myymiseksi ja markkinoimiseksi tarpeellisista oikeuksista.

Musiikin tekijät ja kustantajat. Äänitteen sisältämän musiikin tekijänoikeusluvut hoidetaan pääasiassa tekijänoikeusjärjestö Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry:n (Teosto) kautta. Tätä käsitellään seuraavassa luvussa.

Tallennettavat teokset

Levy ei synny ilman sanoja ja säveliä. Tuottaja hankkii luvat levyllä esitettäviin teoksiin ja niiden mahdolliseen sovittamiseen ja kääntämiseen.

Muusikot tallentavat äänitteen valmistusprosessissa äänitteelle musiikkikappaleita, teoksia. Teokset nauttivat tekijänoikeuslain suojaa, paitsi jos teoksen tekijän kuolinvuoden päättymisestä on jo kulunut yli 70 vuotta. Tekijänoikeuslailla suojattujen teosten tekijöiden oikeudet on otettava huomioon äänitteen valmistusprosessissa. Sävellysteosten tekijöillä (säveltäjä, sanoittaja) on yksinomainen oikeus päättää teostensa tallentamisesta ja saattamisesta yleisön saataville.

Teoksen ensitallennus. Äänitteen tuottajan on saatava lupa teoksen ensitallennukseen alkuperäisen sävellysteoksen tekijöiltä henkilökohtaisesti. Lupa pitää hankkia etukäteen ja toimittaa Teosto/NCB:lle.

Teoksen sovittaminen ja kääntäminen. Teosta ei saa sovittaa tai kääntää toiselle kielelle ilman teoksen alkuperäisen tekijän tai tekijöiden lupaa. Sovittamisella tarkoitetaan olemassa olevan sävelteoksen luovaa, teoskynnyksen ylittävää muunnelmää. Jos äänite sisältää muiden tekemien kappaleiden ns. cover-versioita, ei kyse automaattisesti ole alkuperäisen kappaaleen sovittamisesta.

Lupa on saatava tekijältä/tekijöiltä henkilökohtaisesti. Kustannetun teoksen sovittami-

seen ja kääntämiseen lupa pyydetään yleensä kustantajalta, jonka yhteystiedot saa Suomen Musiikkikustantajat ry:stä [www.musiikkikustantajat.fi]. Teoston verkkopalvelun asiakkaat saavat sovituspäätöksiä varten teosten tekijä- ja kustantajatiedot Teoston verkkopalvelusta, ks. ohjeet Teoston sivuilta osoitteesta [www.teosto.fi], kohdasta ”Verkkokoasointi”. Teoston Oikeudenomistajapalveluista [teosto@teosto.fi] saa tarvittaessa apua sovituspäätöksiin liittyvissä asioissa.

Teosto/NCB. Suomessa Teosto hallinnoi edustamiensa tekijöiden teosten tekijänoikeuksia ja myöntää teosten käyttämiseen tarvittavat luvat julkista esittämistä varten. Teosto edustaa myös asiakassopimuksen Teoston kanssa solmineita kustantajia. Teoston yhteydessä toimiva Nordisk Copyright Bureau (NCB) hallinnoi teosten tallentamisoikeuksia. Tallennettavien teosten osalta äänitteen tuottajan on tehtävä Teosto/NCB:lle tallennuslupahakemus. Teoston kautta tilitettävien, teosten käyttöön liittyvien korvausten saaminen edellyttää Teoston asiakkaaksi liittymistä [www.teosto.fi].

Tallennuslupahakemus. Tallennuslupahakemuksessa äänitteen tuottaja ilmoittaa muun muassa tallennettavien teosten nimet ja oikeudenomistajat, sekä äänitteiden valmistusmää-

rät. Tallennuslupaa haetaan Teosto/NCB:n verkkopalvelusta [www.teosto.fi], kohta ”Luvat”, viimeistään, kun äänitteen master on valmis monistettavaksi ja levyn julkaisu on käsillä. Tallennuslupa haetaan yhdellä kertaa kaikelle äänitteen sisältämälle musiikille. Tallennuslupa ei oikeuta sovittamaan sävellystä eikä liittämään siihen uutta tekstiä tai tekstikäännettä, vaan näistä on sovittava tekijöiden kanssa henkilökohtaisesti.

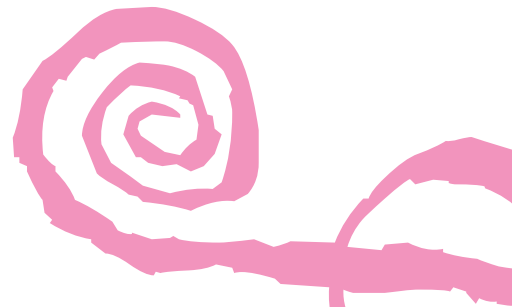
Jos tuottaja ja tekijä(t) ovat sataprosenttisesti samat eli tekijä julkaisee omaa musiikkiaan itse tuottamallaan levyllä, voi tuottaja saada maksuttoman tallennusluvan. Edellytyksenä on, että kaikki sävellykset, sanoitukset ja sovitukset ovat tuottajan omia ja että tuottaja on yksityishenkilö tai joukko yksityishenkilöitä. Maksuton tallennuslupa koskee äänitteen ensipainosta, jonka suuruus on enintään 1000 kpl.

Tallennusluvan merkitys. Maksettu Teosto/NCB:n tallennuskorvauslasku on samalla voimassa oleva tallennuslupa, jonka tuottaja tarvitsee voidakseen tallentaa teoksia äänitteelle. Äänitemonistamot luovuttavat valmiit äänitteet tuottajalle vasta, kun tuottaja on maksanut tallennusluvan. Jos tuottaja maksaa tallennusluvan samalla, kun hän tekee ilmoituksen äänitteestä NCB:n verkkopalvelussa, lähtee vah-

vistus maksusta automaattisesti NCB:n kanssa sopimussuhteessa olevaan äänitemonistamoon. Jos kyseessä on äänite, josta tallennuskorvauksia ei peritä lainkaan, lähtee vahvistus NCB:n kanssa sopimussuhteessa olevalle äänitemonistamolle, kun kyseinen tallennuslupahakemus on käsitelty. Mahdolliset äänitteiden lisäpainokset ilmoitetaan ja laskutetaan kulloinkin erikseen.

Tallennusluvalla äänitteen tuottaja saa Teosto/NCB:n lupaehtojen mukaisen oikeuden tallentaa teoksia äänitteelle, monistaa äänitteitä lupahakemuksessa mainitun kappalemäärän sekä levittää äänitteitä myymällä tai ilmaisluovutuksena (ei kuitenkaan vuokraamalla tai lainaamalla).

Teosto/NCB:lle maksettu tallennuskorvaus kattaa myös äänitteiden viennin ulkomaille, mikäli viennistä on ilmoitettu Teosto/NCB:lle tallennuslupahakemuksen yhteydessä. Mikäli äänitteitä on tarkoitus viedä ulkomaille, saa vientiin ja tallennuskorvaukseen liittyvistä kysymyksistä lisätietoa Teosto/NCB:sta.

Äänitteen julkaiseminen ja jakelu

Äänitettä voidaan levittää niin fyysisenä levynä kuin nettimusiikkina. Levyssä pitää olla koodit ja muut merkinnät kohdallaan.

Äänitteen julkaisemiseen liittyy useita kysymyksiä mm. jakelutavasta, jakelijan valinnasta ja tiedostojakelusta. Fyysisessä muodossa (esim. cd-levy) julkaistavan äänitteen osalta on tärkeää, että äänitteen kotelo sisältää tietyt vähimmäismerkinnät.

Äänitteen etiketin ja kotelon merkinnät

1. Teoston ja NCB:n logo.
2. Oikeuksien pidätysmerkintä, eli seuraava teksti: Kaikki oikeudet pidätetään äänitteen tuottajalle ja tallennettujen teosten oikeudenhaltijoille. Tämän äänitteen kopioiminen muuhun kuin yksityiseen käyttöön, vuokraaminen ja julkinen esittäminen ilman lupaa on kielletty. Tai lyhennettynä: Kaikki oikeudet pidätetään. (Tarvittaessa sama englanniksi: All rights of the producer and of the owner of the works reproduced reserved. Unauthorized copying, hiring, lending, public performance and broadcasting of this recording prohibited. Lyhennettynä: All rights reserved.)
3. Äänitteelle tallennettujen teosten nimet esitysjärjestyksessä. Käännettyjen teosten kohdalla on mainittava myös teoksen alkuperäinen nimi.
4. Jokaisen teoksen tekijätiedot (säveltäjä, sanoittaja, mahdollinen käännöstekstin tekijä, mahdollinen sovittaja, musiikkikustantaja).

- 9 Made in EU
 - 8 © Levytuotanto Oy 2011
 - 7 Levy12345
 - 2 Kaikki oikeudet pidätetään.
 - 1 BIEM/n@b
Teosto COMPACT DISC DIGITAL AUDIO
- Mikäli kaikkia yllä mainittuja tietoja on teknisesti mahdotonta painattaa etikettiin, tulee ne painaa kokonaisuudessaan äänitteen koteloon.
5. Esittäjä tiedot. Solistin, solistiryhmän, yhtyeen tai orkesterin (ml. orkesterissa soittavien muusikkojen) sekä mahdollisen kapellimestarin nimi. Jos samalla äänitteellä on eri esiintyjä, mainitaan esiintyjien nimet jokaisen teoksen kohdalla erikseen.
 6. Teosten kestot jokaisen teoksen (raidan) kohdalla erikseen.
 7. Tuottajan äänitteelle antama tunnus, eli levykoodi, jolla äänite rekisteröidään NCB:lle.

Tunnuksessa saa olla 2 - 7 kirjainta ja enintään 7 numeroa (esim. NCB01). Äänite ilmoitetaan samalla tunnuksella myös monistamoon sekä Gramexille. Huomaa, että tunnus ei ole sama kuin ISRC-koodi.

8. Äänitteiden kansainvälisen suojan ilmoittama (P)-merkki (P = producer = tuottaja) sekä siihen liittyen tuottajan nimi ja julkaisuvuosi (esim. (P) Levytuotanto Oy 2007). Jos äänitteellä on aiemmin julkaistulta äänitteeltä lisensoituja teoksia, on jokaisen teoksen kohdalla mainittava erikseen alkuperäisen tuottajan nimi ja alkuperäisen äänitteen julkaisuvuosi.

9. Äänitysmaa

ISRC-koodi ja viivakoodi. ISRC-koodi on äänitteen digitaalinen tunniste, jota tarvitaan aina äänitteen kaupallisessa nettileivityksessä sekä myyntilistoja varten. Mm. Suomen Viralliselle Listalle koostettavat äänitteet tunnistetaan ISRC -koodin perustella. Koodi auttaa myös radiossa ja TV:ssä esitettyjen äänitteiden tunnistamisessa. ISRC-koodia haetaan Musiikkituottajat – IFPI Finland ry:n kautta [www.ifpi.fi/info/palvelut/].

EAN -koodi (viivakoodi) on tärkeä osa fyysisen äänitteen tuotepakkausta. EAN-koodi on useimmiten edellytyksenä levyn saamiseksi kauppoihin. Myös esimerkiksi Suomen Viral-

lisen Listan koostamisessa tuotteiden tunnistaminen tapahtuu EAN-koodin perusteella. Lisätietoja EAN-koodista saa täältä: [www.gs1.fi/].

Äänitejakelu. Äänitteen jakelu toteutetaan yleensä jonkin yhteistyökumppanin (toisen levy-yhtiön tai erillisen jakeluyhtiön) toimesta. Fyysisen ja digitaalisen äänitteen jakelusta voidaan sopia erikseen, mutta usein sama yhteistyökumppani vastaa molemmista. Äänitejakelusta tehdään erillinen jakelusopimus.

Nettijakelussa verkkopalvelun tarjoajan (se, jonka ylläpitämästä ja hallitsemasta palvelusta ja verkkosivuilta musiikki on yleisön saatavilla) tulee sopia myös Teosto/NCB:n kanssa äänitteisiin sisältyvien suojattujen sävelteosten jakelusta verkkopalvelussa. Verkkopalvelun tarjoaja maksaa Teosto/NCB:lle sopimuksen mukaisen korvauksen sävelteosten käytöstä, sekä raportoi Teosto/NCB:lle sopimusehtojen mukaiset tiedot musiikin käytöstä verkkopalvelussa. Äänitteiden verkkojakelu ja nettimyynti edellyttää luvan sekä musiikin tallentamiseen että musiikin yleisölle välittämiseen. Lisätietoja digitaalisesti julkaistavista äänitteistä ja verkkojakeluun liittyvistä kysymyksistä saa Teosto/NCB:sta [www.teosto.fi].

Gramex-ilmoitus

Jotta Gramex voi kerätä ja toimittaa eteenpäin korvauksia levyn käytöstä, tuottajan pitää tehdä Gramex-ilmoitus.

Äänitteen taloudellisella tuottajalla ja äänitteellä esiintyvillä muusikoilla on oikeus korvaukseen, kun kaupallisesti julkaistuja äänitteitä käytetään julkisesti esimerkiksi ravintoloissa tai radio- tai televisiolähetysissä. Korvausoikeus on voimassa tekijänoikeuslain mukaisen suoja-ajan verran. Sen on äänitteen tuottajalla ja esittävillä taiteilijoilla tätä kirjoitettaessa 50 vuotta, mutta EU:n päätöksen mukaan se pitenee jollain aikataululla 70 vuoteen. Suoja-aika lasketaan esityksen ensimmäisestä tallennus- ja tallenteen julkaisu- vuodesta. Korvausoikeus toteutetaan tekijänoikeusjärjestö Gramexin kautta. [www.gramex.fi]

Gramex-ilmoitus. Jotta Gramex voi kohdistaa esimerkiksi radioiden raportoimat soitto- tapahtumat oikeille äänitteille sekä suorittaa tilityksen oikeille tuottajille ja muusikoille, tulee äänitteen tuottajan toimittaa Gramexille ääniteilmoitus mahdollisimman pian äänitteen julkaisun yhteydessä. Ääniteilmoitus tehdään Gramexin vahvistamalla ilmoituslomakkeella, joka löytyy Gramexin kotisivulta. Ilmoituksessa tulee ilmoittaa tarkasti paitsi äänitettä koskevat tunnistetiedot, myös kaikki äänitteellä esiintyvät muusikot.

Kokoelmäänitteen tuottaja ei ole oikeutettu Gramex-korvauksiin ilman nimenomaisia Gramex-oikeuksien siirtoja, koska kokoelmäänitteen tuottaja ei vastaa äänitteiden ensital- lenuksesta eikä hänelle näin ollen synny ää-

nitteen tuottajan tekijänoikeuslailla suojattuja oikeuksia. Näissä tapauksissa Gramex-korva- ukset suoritetaan siis kokoelmalla julkaistujen alkuperäisäänitteiden tuottajille. Gramexista on saatavissa valmiita ilmoituskaavakkeita yh- teistuotantoja varten sekä äänitteiden tuottajien Gramex-oikeuksien siirtotilanteita varten koti- sivulta www.gramex.fi.

Ensitalennusmaan merkitys. Äänitteen ensi- tallennusmaa ja kyseisen maan tekijänoikeus- lainsäädäntö vaikuttavat Gramex-korvauksiin. Esimerkiksi Yhdysvalloissa äänitetty äänite ei saa Gramex-korvauksia kaikesta Suomessa ta- pahtuvasta julkisesta esittämisestä, vaikka ky- seessä olisi suomalainen levy-yhtiö ja suomalaiset muusikot.

Gramex-korvausten tilittäminen. Gramex tilittää perimänsä korvaukset Gramexin kans- sa asiakassopimuksen solmineille äänitteiden tuottajille ja muusikoille. Asiakas valtuuttaa Gramexin hallinnoimaan asiakkaan asiakasso- pimuksessa ilmoitettuja oikeuksia. Äänitteen tuottaja ja muusikko valtuuttavat asiakassopi- muksen avulla Gramexin lisensoimaan myös tiettyjä muita käyttötapoja. Asiakassopimus tehdään silloin, kun tuottaja julkaisee äänitteen tai muusikon suoritus on tallennettu äänitteelle. Liittyminen Gramexin asiakkaaksi on ilmaista.

Äänitteen muu käyttö

Jos haluat käyttää äänitettä vaikkapa elokuvassa, mainoksessa tai pelissä, siitä pitää sopia muusikoiden ja tekijöiden kanssa erikseen.

Äänitettä voidaan haluta käyttää muuhunkin tarkoitukseen kuin siihen, mitä varten se on alun perin tehty. Jos äänite halutaan liittää esimerkiksi tietokonepelin, elokuvan tai mainoksen taustamusiikiksi, täytyy tietokonepelin, elokuvan tai mainoksen tuottajan pyytää käyttöön lupa äänitteen oikeudenhaltijoilta. Tärkeimmät äänitteen oikeudenhaltijat ovat äänitteen tuottaja, äänitteelle tallennettujen teosten tekijät (säveltäjä, sanoittaja, kustantaja) sekä äänitteellä esiintyvät muusikot (artisti, studiomuusikot, taustalaulajat, kapellimestari).

Äänitteen tuottaja voi myöntää em. käyttöluhia omasta ja levytyssopimuksen perusteella edustamiensa esittäjien puolesta. Teosto/NCB hallinnoi edustamiensa sävelteosten tallentamista audiovisuaalisiin tuotantoihin. Suomen Muusikkojen Liitto ry hallinnoi valtuutusopimusten perusteella tiettyjä studiomuusikkojen ja taustalaulajien tekijänoikeuslupia.

Jos teokset kopioidaan julkaistavalle äänitteelle (esim. kokoelmalevy) aikaisemmin julkaistulta valmiilta äänitteeltä, tulee tallentamiseen hakea myös alkuperäisen äänitteen tuottajan lupa. Teosten tallennuslupia hallinnoi Teosto/NCB.

Äänitepiratismi

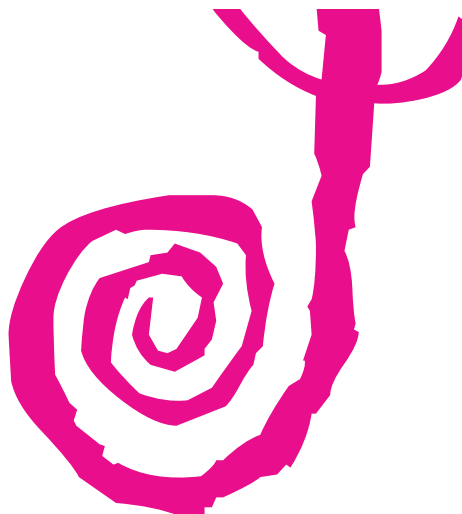

Piratismi syö sekä taiteilijoiden että tuottajan leipää. Piratismiin torjuminen vaatii yhteistyötä.

Piratismilla tarkoitetaan niin fyysistä tallenepiratismia kuin tietoverkoissa tapahtuvaa luvaton musiikkitiedostojen levittämistä ja kopiointia. Suomessa piratismia valvoo Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry [www.antipiracy.fi].

Piratismissa on kyse tekijänoikeuslain rikkomisesta. Tekijänoikeuslain rikkominen rangaistaan joko tekijänoikeusrikoksena tai -rikkomuksena. Tekijänoikeusrikoksesta maksimirangaistus on kaksi vuotta vankeutta. Tekijänoikeusrikkomuksesta tuomitaan sakkoja. Rikoksesta tuomitseminen edellyttää, että tehty teko on omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukatun oikeuden haltijalle ja että rikos on tehty ansiotarkoituksessa. Tietoverkoissa rikokselta ei kuitenkaan edellytetä ansiotarkoitusta. Fyysisten piraattitalenteiden maahantuonti on rangaistavaa myös silloin, kun tallenteet tuodaan omaan yksityiseen käyttöön. Mikäli niitä tuodaan ansio- ja levitystarkoituksessa, voi kyseessä olla tekijänoikeusrikos.

Tekijänoikeusloukkaukset ovat ns. asianomistajaloukkauksia. Tämä tarkoittaa sitä, että poliisi ei lähde oma-aloitteisesti tutkimaan mahdollista loukkausta, vaan oikeudenhaltijan tulee tehdä asiasta poliisille tutkintapyyntö ja

vaatia rangaistusta. Oikeudenhaltija voi yksittäistapauksessa myös pyytää tuomioistuimelta määräystä, jolla se velvoittaa nettioperaattorin kertomaan, kuka heidän asiakkaansa levittää tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman asianmukaista lupaa. Oikeudenhaltija voi myös hakea tuomioistuimelta määräystä, jolla nettioperaattori velvoitetaan keskeyttämään asiakkaansa toimesta tapahtuva tekijänoikeutta loukkaavan aineiston jakaminen tietoverkossa.

Lainvastaisesta äänitteen käyttämisestä käyttäjä voidaan tuomita suorittamaan kohtuullinen hyvitys, vaikka hän olisi ollut tietämätön toimintansa lainvastaisuudesta. Kohtuullisen hyvityksen lisäksi käyttäjä saatetaan tuomita maksamaan myös vahingonkorvausta. Vahinkoa ovat tyypillisesti saamatta jäänyt liiketulo sekä liiketoiminnan arvonannon vähentyminen ja asiakassuhteiden häiriintyminen.

Äänitteen tuottajan muistilista

- Sovi muusikkojen tekijänoikeuslailla suojatuista oikeuksista ja muista yhteistyöhön liittyvistä asioista.
- Sovi studion vuokraamisesta ja studiotuottajan palkkaamisesta. Äänitteen taiteelliselle tuottajalle (studiotuottaja) ei yleensä synny tekijänoikeuslailla suojattuja oikeuksia.
- Huolehdi tarvittavista tallennusluvista.
- Huolehdi siitä, että äänitteessä on kaikki tarvittavat merkinnät.
- Sovi äänitteen jakelusta.
- Huolehdi Gramex-ilmoituksen tekemisestä.
- Äänitteen valmistusvaiheessa hankitut tekijänoikeusluvut eivät välttämättä kata kaikkea äänitteen käyttöä. Sovi äänitteen muusta käytöstä tarpeen mukaan erikseen.
- Huolehdi turvallisuudesta tuotantovaiheessa. Piratistilanteissa ota yhteys Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskukseen tai poliisiin.

Memorandum

Oppaan tekoon osallistuneet järjestöt

Gramex ry: www.gramex.fi

Teosto ry: www.teosto.fi

Suomen Muusikkojen Liitto ry: www.muusikkojenliitto.fi

Musiikkituottajat – IFPI Finland ry: www.ifpi.fi

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry: www.antipiracy.fi

Musiikkikustantajat ry: www.musiikkikustantajat.fi

Oppaan layout: Lauri Kaira

Kuvat: Stockbyte / Lauri Kaira